

2^η Εργαστηριακή Αναφορά

Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών Ε.Μ.Π.

Συμμετέχοντες:

Παναγιώτης Παζιώνης (Α.Μ.: 03120852)

Ιωάννης Τσαντήλας (Α.Μ.: 03120883)

Πείραμα 4:

Βασικά Χαρακτηριστικά Τελεστικών

Ενισχυτών και Συγκριτών

Ο Τελεστικός Ενισχυτής ως Συγκριτής

Ζήτημα 7

Η σχέση που συνδέει την τάση V_{ID} με τις τάσεις V_{IN} και V_{REF} είναι η εξής: $V_{ID} = V_{IN} - V_{REF}$. Ο τελεστικός ενισχυτής ενισχύει την τάση V_{ID} κατά τρόπο $V_{OUT} = A * V_{ID} \approx |V_{CC}|$, όπου A ένας συντελεστής ανάλογος του ενισχυτή. Ωστόσο ισχύει η σχέση $-V_{CC} < V_{OUT} < V_{CC}$. Έτσι εάν: α) $V_{IN} > V_{REF}$ τότε $V_{ID} > 0$ και άρα $V_{OUT} \approx V_{CC}$. β) Αν $V_{IN} < V_{REF}$ τότε $V_{ID} < 0$ και άρα $V_{OUT} \approx -V_{CC}$. Ας σημειωθεί ότι επειδή ενισχυτής 741 μπορεί να έχει κάποιο ελάττωμα οι τιμές της τάσης V_{OUT} μπορεί να μην προσεγγίζουν την τάση $|V_{CC}|$.

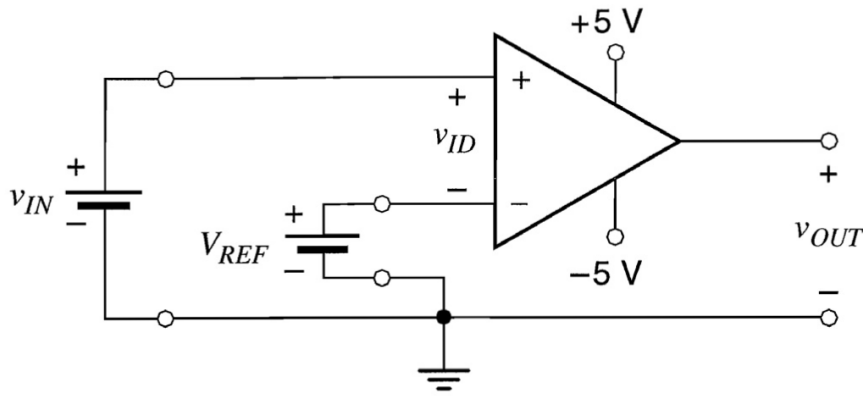
Ζήτημα 8

Κατασκευάζουμε το κύκλωμα του ΣΧ. 6. $|V_{CC}| = 5V$

V_{IN}	V_{OUT}
0V	-3,16V
1V	-3,15V
2,1V	4,53V
3V	4,54V
2V	4,6V

V_{IN}	V_{OUT}
0V	-3,15V
1V	-3,15V
2V	4,7V
3V	4,74V

Πίνακες 4.1, 4.2: Με σταθερή V_{REF} , αυξάνουμε σταδιακά την V_{IN} και παρατηρούμε την V_{OUT} .
(Αριστερά) $V_{REF} = 2V$, και παρατηρούμε ότι για $V_{IN} = V_{REF} = 2V$, η $V_{OUT} \neq 0$ (διότι πρακτικά λόγω σφάλματος $V_{IN} \neq V_{REF}$.
(Δεξιά) $V_{REF} = 1,5V$.

Σχήμα 4.1: Κύκλωμα Ζητήματος 8.

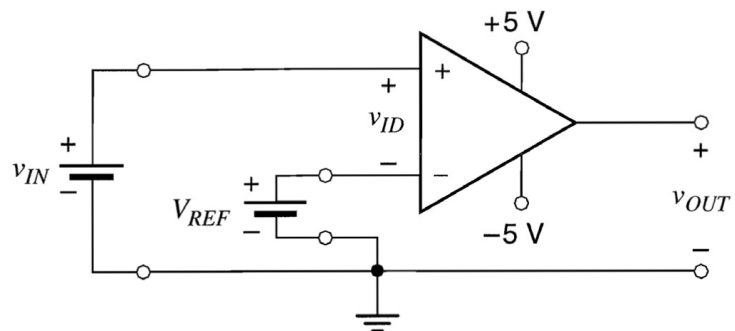
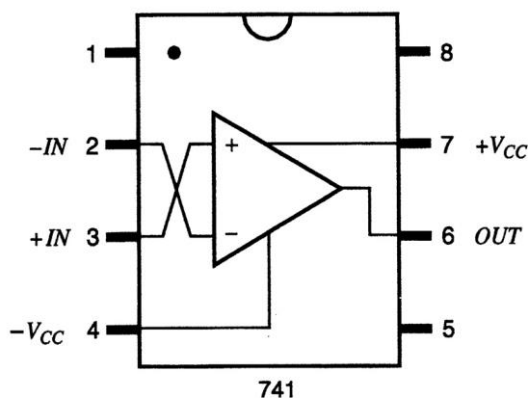
Οι μετρήσεις μας βρίσκονται σε συμφωνία με τις παρατηρήσεις μας. Υπενθυμίζουμε ότι ο λόγος που η τάση V_{OUT} δεν προσεγγίζει αρκετά την τιμή $|V_{CC}|$ είναι επειδή ο ενισχυτής έχει κάποια ελαττώματα.

Λήψη Οπτικής Ένδειξης

Ζήτημα 9

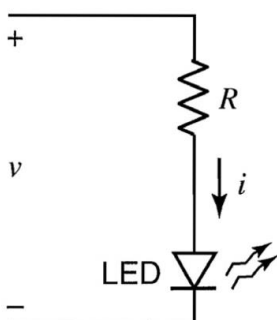
Συνδέουμε το κύκλωμα του Σχήματος 4.3. Η αντίσταση έχει τιμή $R = 3,88k\Omega$, ενώ $V_{CC} = 5V$ (σταθερή). Θεωρητικά, θα πρέπει ώστε όταν $V_{IN} > V_{REF}$ να ανάβει το LED, ενώ όταν $V_{IN} < V_{REF}$ να μην ανάβει το LED. Πράγματι, εάν:

- $V_{IN} = 4,2V$, $V_{REF} = 3V$, δηλαδή $V_{IN} > V_{REF}$, το LED ανάβει.
- $V_{IN} = 2,7V$, $V_{REF} = 3,1V$, δηλαδή $V_{IN} < V_{REF}$, το LED παραμένει κλειστό.

Σχήματα 4.2, 4.3:
(Αριστερά) Πάνω όψη του ενισχυτή.

(Δεξιά) Κύκλωμα Ζητήματος 9, στο οποίο συνδέουμε το κύκλωμα του Σχήματος 4.3'.

Σχήμα 4.3': Συμπληρωματικό Κύκλωμα Ζητήματος 9 στο Σχήμα 4.3.

Ζήτημα 10

Αλλάζουμε τη συνδεσμολογία ώστε η V_{REF} να πηγαίνει στην είσοδο (3) του ενισχυτή (+IN) και η V_{IN} στην είσοδο (2) του ενισχυτή (-IN), με σκοπό να αντιστρέψουμε την λειτουργία του κυκλώματος. Πράγματι:

- $V_{IN} = 2,7V$, $V_{REF} = 1,1V$, δηλαδή $V_{IN} > V_{REF}$, το LED παραμένει κλειστό.
- $V_{IN} = 2,7V$, $V_{REF} = 3,1V$, δηλαδή $V_{IN} < V_{REF}$, το LED ανάβει.

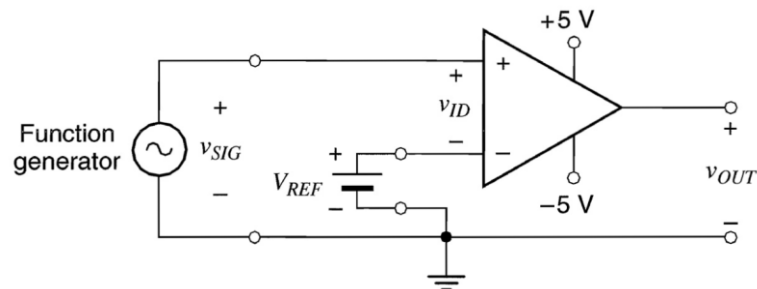
Ο Συγκριτής με AC Είσοδο

Ζήτημα 11

Η FG αντικαθιστά την V_{IN} , παράγοντας αντί για DC τάση, μια ημιτονοειδή. Για τις χρονικές στιγμές που το ημιτονοειδές σήμα έχει τιμή $V_{SIG} < V_{REF}$, στον παλμογράφο θα υπάρχει μια οριζόντια συνιστώσα DC με τιμή που θα προσεγγίζει τη $-V_{CC}$. Αντίθετα, εάν $V_{SIG} > V_{REF}$, στον παλμογράφο θα υπάρχει μια οριζόντια συνιστώσα DC με τιμή που θα προσεγγίζει τη V_{CC} .

Ζήτημα 12

Κατασκευάζουμε το κύκλωμα του Σχήματος 4.5, βάζουμε συχνότητα 100Hz, $V = 1V$. Η εκτροπή στην FG είναι μηδενική και θέτουμε $V_{REF} = 0,5V$, παρατηρώντας την έξοδο στον παλμογράφο, $V_{CC} = 5V$ (Εικόνες 4.1, 4.2).

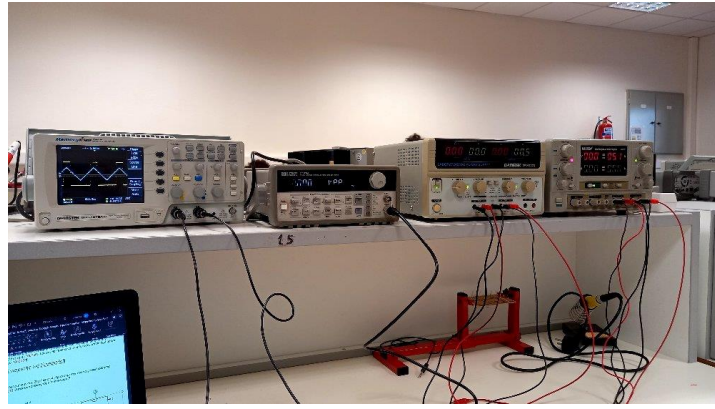
Σχήμα 4.5: Κύκλωμα Ζητήματος 12. Συνδέσαμε την Γεννήτρια Συναρτήσεων (FG) στον ενισχυτή.

Εικόνες 4.1, 4.2: (Δεξιά) Έξοδος παλμογράφου. (Αριστερά) Οι τιμές στα δύο τροφοδοτικά.

Ζήτημα 13

Παραθέτουμε τις Εικόνες 4.3 έως και 4.6. με τις ανάλογες μετρήσεις/πειραματισμούς.

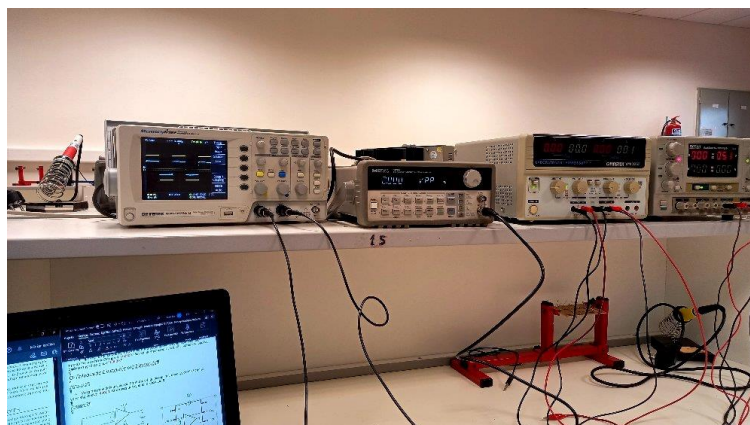
Εικόνα 4.3: Τριγωνική κυματομορφή.

Εικόνα 4.4: Τετραγωνική κυματομορφή.

Εικόνα 4.5: Πλάτος κυματομορφής: 1V.

Εικόνα 4.6: Πλάτος κυματομορφής: 1V, τετραγωνική κυματομορφή.

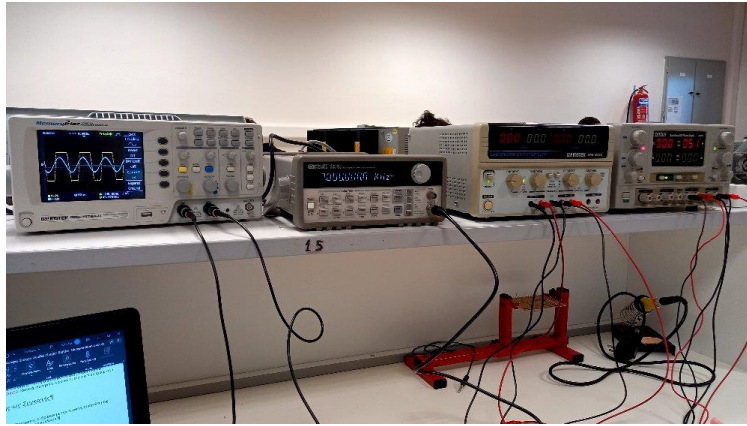

Τα εικονικά αποτελέσματα βρίσκονται εν συμφωνία με τις παρατηρήσεις μας.

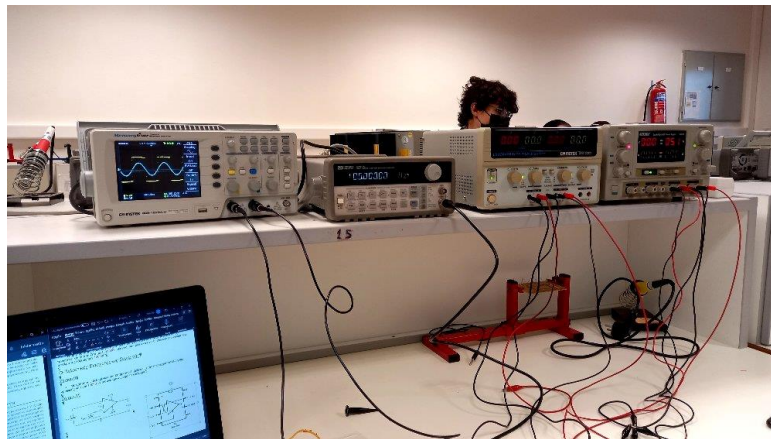
Περιορισμοί Ταχύτητας του Τελεστικού Ενισχυτή

Ζήτημα 14

Ρυθμίζουμε την $V_{REF} = 0V$, το πλάτος στα $1V$. Παραθέτονται οι Εικόνες 4.7, 4.8 με τις αντίστοιχες συχνότητες:

Εικόνα 4.7: Συχνότητα: 7kHz.

Εικόνα 4.8: Συχνότητα 1MHz.